

קול קורא לכנס ארצי

קבוצת המחקר **ערים ומורכבות** הפועלת במסגרת **מרכז ארכימדס***
מתכבדת להזמין חוקרים וחוקרות לכנס בנושא:

ערים ומורכבות בישראל לקראת הרבע השני של המאה ה-21

הכנס יתקיים באוניברסיטת תל אביב, ב-2 וה-3 באפריל 2025,
ב'ד אבנר' – בניין החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם, רח' זליג 10, תל אביב

ערים: המאה ה-21 היא "עידן העיר", כך מעידה הסטטיסטיקה – לראשונה בתולדות האנושות למעלה ממחצית האוכלוסייה האנושית בעולם מתגוררת ביישובים עירוניים; תהליך העיור נמצא במלוא התנופה והתחזיות הן שלקראת סוף המאה שיעור תושבי הערים יגיע לכ-90%. המשמעות האיכותית לנתון הסטטיסטי הזה היא שהבנת הדינאמיקה העירונית היא המפתח להבנה והתמודדות עם בעיות החברה האנושית במאה ה-21. כך בעולם וכך על אחת כמה וכמה בישראל: ישראל מצויה כבר שנים רבות בעידן העיר בהיותה חברה עירונית במלא מובן המילה כאשר למעלה מ-90% מתושביה מתגוררים ביישובים עירוניים.

מורכבות: "אני חושב שהמאה הבאה תהיה המאה של המורכבות", כך ענה סטיבן הוקינג (Hawking 2000) בשלהי המאה ה-20 לשאלה על המאה ה-21. "מורכבות" הוא שם כולל לקבוצת תיאוריות על מערכות פתוחות, הנמצאות הרחק משיווי משקל ומאופיינות בתופעות של ארגון-עצמי, כאוס, מבנה פרקטלי ועוד. תיאוריות המורכבות נוסחו לראשונה בתחומי הפיסיקה והכימיה ובהמשך הפכו לפרדיגמה מובילה בכל תחומי המדע. מראשית הדיון במערכות מורכבות בשנות ה-1960, היוותה העיר דוגמה אופיינית למערכות שכאלה ובמקביל התפתח התחום של *תיאוריות המורכבות של העיר*, שמיישם את תיאוריות המורכבות אל התחום העירוני.

ערים ומורכבות בישראל: בישראל נערכים בשנים האחרונות מחקרים רבים על ערים, מורכבות והחיבור ביניהם. בחלק ממחקרים אלה מהווה המציאות החברתית והעירונית בישראל מקור למקרי הבוחן במחקרים אלו. אין בכך תמה, ראשית, לאור היותה של ישראל חברה עירונית מובהקת, הן בהיבט הכמותי (כאמור, למעלה מ-90% מתושביה מתגורר ביישובים עירוניים) והן בהיבטים האיכותיים השונים הנגזרים מכך. שנית, לאור היותה של ישראל מערכת חברתית מורכבת בכל מה שנוגע בתהליכים הפנימיים המתרחשים בה כמו גם ביחסיה עם הסביבה בה היא נמצאת. שלישית, בישראל הוקמו והתפתחו ערים כתוצאה ממגוון גישות תכנון בתקופת זמן קצרה יחסית.

מטרת הכנס היא לבחון את המציאות הישראלית של שלהי הרבע הראשון של המאה ה-21 מנקודות המבט של תיאוריות המורכבות של העיר וכפי שהיא עולה ממגוון המחקרים הנעשים בארץ ובכל תחומי הידע.

קול קורא זה מיועד לחוקרים וחוקרות בכירים/ות וכן לתלמידי ותלמידות מחקר לתואר שני ושלישי, מכל מוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל ומכל תחומי המחקר.

השתתפות והגשות:

- נבקש מכל המעוניינים/ות להציג מחקר בכנס לכתוב למרכז ארכימדס (archimedes@tauex.tau.ac.il) מייל הכולל הבעת התעניינות בלבד בהקדם האפשרי, ולא יאוחר מה-31 בינואר.
- הגשת המועמדות להצגת מחקר בכנס תתבצע באמצעות [טופס מקוון <](#)
- בטופס תתבקשו למלא פרטים אישיים כלליים וכן להזין תקציר באורך של עד 300 מילים, לצד כותרת המחקר ו-3 עד 5 מילות מפתח.
- המועד האחרון להגשת תקציר באמצעות הטופס המקוון: 10.02.2025.

צרו עמנו קשר:

archimedes@tauex.tau.ac.il

* קבוצת המחקר 'ערים ומורכבות' היא המשך והרחבה של "מרכז העיר – המרכז לחקר ערים ועירוניות של אוניברסיטת תל אביב", הפועל מאז שנת 2015 [פרטים [באתר "מרכז העיר"](#)]. החל מחודש מרץ 2024, מרכז העיר פועל במסגרת קבוצת המחקר 'ערים ועירוניות' של מרכז ארכימדס [פרטים [באתר ארכימדס, בעמוד קבוצת "ערים ומורכבות"](#)]. הקבוצה מתמקדת, מחד גיסא, בהבנת העיר כמערכת מורכבת בארגון עצמי. זאת, על ידי בניית קישורים בין החוקרים מערכות מורכבות בכלל לבין חוקרי ערים כמערכות מורכבות. הן באמצעות ייזום של שיתופי מחקר והן באמצעות כנסים להחלפת דעות ומידע. מאידך גיסא, הקבוצה פועלת לפתח את המשמעויות המעשיות של הבנת הדינמיקה העירונית כנ"ל, הן לחברה הישראלית בכללותה בהקשרים חברתיים, תרבותיים, כלכליים ופוליטיים, הן בהקשר ישיר אל העיר – בתחומי הניהול, התכנון והעיצוב העירוני. זאת, על ידי ייזום השתלמויות וימי עיון לאנשי מקצוע ברשויות ממשלתיות ועירוניות.